

Yttrande

2022-02-01

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm
n.remissvar@regeringskansliet.se
Regeringskansliets dnr: N2021/02166

Handläggare:
Henrik Pompeius

Dnr: 2021-02847

Yttrande avseende Vägen mot fossiloberoende jordbruk, SOU 2021:67

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas, har granskat innehållet i rubricerat betänkande.

Formas tillstyrker utredningens förslag. Formas vill uppmärksamma regeringen på ett antal aspekter i delar av betänkandet, se nedan.

I övrigt lämnar myndigheten inga synpunkter.

Formas ställningstagande

Gällande avsnitt 3.2.3 (Satsning på forskning och utveckling – nya affärsmodeller) ser Formas positivt på rekommendationen att satsa på forskning och utveckling av nya affärsmodeller.

Gällande avsnitt 8.1.4 (Jordbrukets energiproduktion) vill Formas uppmärksamma regeringen på att egenproduktion av energi (t.ex. vind och sol) utgör en affärsmässig möjlighet och därmed ett ekonomiskt incitament för lantbruksföretag, vilket påskyndar utvecklingen mot fossiloberoende. Formas anser att det därutöver finns möjliga vinster av samproduktion av livsmedel och energi; exempelvis ökad konkurrenskraft via växelvis produktion vid fluktuerande livsmedelspriser.

Gällande avsnitt 8.1.5 (Grödebaserad bioenergi) instämmer Formas med utredningen att det är av vikt att beakta den kunskap som finns och den forskning som pågår inom området. Särskilt avseende balansen mellan livsmedelsproduktion och alternativ produktion.

Gällande avsnitt 8.1.6 (Politiska utmaningar för vissa typer av biodrivmedel) vill Formas uppmärksamma regeringen på principen att använda odlingsbar mark för livsmedelsproduktion, i enlighet med regeringens övergripande mål i livsmedelsstrategin (2016/17:104 – 5.5). Det svarar också mot kravet om minskad sårbarhet i svenska livsmedelskedjan och bidraget av svensk självförsörjningsgrad. Formas vill i det här sammanhanget lyfta behovet av ny kunskap och innovativa lösningar inom området, något som myndigheten bland annat lyfter i en kommande utlysning om kolinlagring i jordbruksmark.

Gällande avsnitt 8.3.3 (FoU nya drivmedel) ser Formas positivt på rekommendationen om en satsning på FoU på nya drivmedel som kopplar till jordbruket.

Gällande avsnitt 11.2.1 (Åtgärder och styrmedel för att effektivisera användningen och hushållningen med ensilageplast) och 11.2.2 (Åtgärder och styrmedel för att främja återvinning av ensilageplast) ser Formas positivt på rekommendationen att öka kunskapen om plasters innehåll och insamlingssystemet. Här instämmer Formas särskilt i behovet av ökad kunskap om livscykelanalyser (11.2.1) samt forsknings- och utvecklingsbehov kopplade till jordbrukets plastanvändning (11.2.2).

Formas ser en potential i en gemensam satsning mellan Vinnova, Energimyndigheten och Formas på forskning och innovation för ett fossilfritt jordbruk som utgår från respektive finansiärs ansvarsområden och som också skulle kunna skapa synergier med utvecklingen av två av de nationella forskningsprogrammen som Formas ansvarar för (livsmedel och klimat) samt de strategiska innovationsprogrammen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ingrid Petersson, efter föredragning av forskningssekreterare Henrik Pompeius. I beredningen har även forskningssekreterare Cathy Hill och forskningssekreterare Annika Smedman deltagit.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Ingrid Peterson

Henrik Pompeius